

Kommunstyrelsen

Ny dagvattenstrategi

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar ny dagvattenstrategi enligt bilaga till tjänsteskrivelsen som därmed ersätter den nuvarande dagvattenstrategi från 2008 och dagvattenpolicy från 2010.

Sammanfattning

Nacka kommuns dagvattenstrategi fokuserar på dagvatten som uppstår i bebyggd miljö. Strategin ska vägleda vid planering av ny bebyggelse och vid utbyggnad av allmänna anläggningar, både inom och utanför det så kallade verksamhetsområdet för dagvatten.

Det har skett ett alltmer ökat fokus på dagvatten i stadsbyggandet. En tätare bebyggelse tillsammans med ett förändrat klimat kan väntas avleda mer vatten och avge ett mer förorenat dagvatten. Detta samtidigt som miljölagstiftning fått ett större inflytande i planprocessen. Arbetet med att uppnå god status på Nacka kommuns vattenförekomster måste intensifieras om vattendirektivet ska kunna följas, vilket annars kan innebära att utbyggnaden bromsas och att kommunen riskerar få föreläggande att betala viten. Samtidigt behöver risken för översvämningar förebyggas för att undvika skador på bebyggelse.

Fokus i den föreslagna strategin ligger på åtgärder yttligt på mark för att hantera dagvattnet. Strategin lägger vikt vid att planera för dagvattenhantering i tidiga skeden då det krävs utrymme för att hantera och rena dagvattnet. Samtidigt ska dagvattnet låtas synliggöras som en resurs i samhället. För detta krävs ett nära samarbete mellan olika aktörer inom kommunen samt att tydliga krav ställs till externa aktörer.

Nacka vatten och avfall AB har, vid styrelsemöte 27 september 2017, tillstyrkt ett beslut om en ny dagvattenstrategi.

Ärendet

Bakgrund

Med dagvatten avses tillfälligt förekommande avrinnande vatten med ursprung från nederbörd samt tillfälligt framträngande grundvatten. I Nacka kommun leds dagvattnet till sjöar och kustvatten (ytvatten) eller grundvatten via ledningar, diken eller ytligt på marken. Förslaget till ny dagvattenstrategi fokuserar på dagvatten som uppstår i bebyggd miljö. Strategin ska vägleda vid planering av ny bebyggelse och vid utbyggnad av allmänna anläggningar, både inom och utanför det så kallade verksamhetsområdet för dagvatten.

Tekniska nämnden antog den 19 februari 2008 Nacka kommuns nuvarande dagvattenstrategi. I samband med det gavs den nybildade Dagvattengruppen i uppdrag att ta fram en kortfattad dagvattenpolicy som antogs av kommunstyrelsen den 3 maj 2010, KFKS 2009/234-041. I Dagvattengruppen deltar representanter från samtliga enheter som berörs av dagvattenfrågor i det dagliga arbetet med bland annat planering, utbyggnad och tillsyn.

Behovet av att uppdatera dagvattenstrategin uppstod då dagvattenfrågan fått en allt större påverkan på det kommunala plan- och miljöarbetet. Ett annat motiv till att uppdatera dagvattenstrategin är att den nuvarande är alltför omfattande och mer liknar en dagvattenhandbok än ett rent strategidokument samtidigt som vissa delar av den nuvarande strategin har blivit inaktuell, därav behöver kommunens målsättning förtydligas i ett nytt styrdokument. Med den nya föreslagna strategin blir även den mer lättlästa dagvattenpolicyn överflödigt och därmed bör även den ersättas av den föreslagna strategin.

EU's ramdirektiv för vatten (2000/60/EG), kallat Vattendirektivet, antogs 2000 och syftar till att skydda och förbättra EU:s alla vatten. För att vattendirektivet ska kunna följas behöver miljöarbetet intensifieras, det ska ske så att de av vattenmyndigheten klassade vattenförekomsterna ska visa en klar förbättring av vattenkvaliteten till år 2021. Vattenförekomsterna ska sedan uppnå god status år 2027 i enlighet med miljökvalitetsnormernas klassificering. I nuläget är enbart 2 av 15 ytvattenförekomster i och omkring Nacka kommun klassificerade som god status med avseende på ekologisk status och 10 av 15 med avseende på kemisk status. Dagvattnet har en stor påverkan på både den ekologiska och kemiska statusen i sjöar och hav och det krävs åtgärdsplaner för samtliga av kommunens vattenförekomster för att statusen ska förbättras.

Den föreslagna dagvattenstrategi är även i linje med de kommunövergripande målen så som "Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka" (- genom rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv, en god bebyggd miljö, låg klimatpåverkan och en giftfri miljö) samt Nackas lokala miljömål (Rent vatten, God bebyggd miljö).

För att klara dessa mål behöver dagvattenhanteringen i större utsträckning få komma upp på markytan och där användas av nya, mer klimatanpassade lösningar. Då kan större regn avledas och fördröjas på ett säkrare sätt samtidigt som dagvattnet renas innan det når

recipienten. Dagvattnet kan då även användas som en resurs, delvis som något som kan användas i gestaltningen samt att växtbeklädda infiltrationsanläggningar kan bidra till ekosystemtjänster och en ökad biologisk mångfald. Dagvatten ovan mark måste dock hanteras i samverkan och är en fråga för samhällsplaneringen. Det krävs att frågan får ta plats tidigt i planeringen för att nödvändiga ytor ska kunna reserveras, vilket föreslås i strategin.

Arbetet med strategin

Deltagare i strategiarbetet kom från dåvarande VA-enheten, dåvarande vägenheten, dåvarande trafikenheten, dåvarande parkenheten, dåvarande enheten för teknisk drift och underhåll, bygglovenheten, miljöenheten, planenheten och exploateringsenheten. En målbild formulerades initialt efter en intervjurunda bland deltagarna. Målbilden omformulerades sedan till fem strategiska inriktningar:

1. Kommunen arbetar aktivt för att nå god kemisk och ekologisk status i sjöar och kustvatten
2. Kommunen har en fullgod funktion i dagvattensystemen i hela kommunen
3. Kommunen är ett enat team som ser till att det i bebyggelseplaneringen skapas förutsättningar för en hållbar dagvattenhantering och klimatanpassning
4. Kommunen skapar funktionella, innovativa, gestaltade dagvattenlösningar, som får ta plats i det allmänna rummet
5. Kommunen verkar för att byggherrar, fastighetsägare och verksamhetsutövare hanterar sitt dagvatten på ett hållbart sätt

Jämfört med nuvarande strategin ligger ett större fokus på att hantera dagvatten med hjälp av ytliga lösningar i den nu föreslagna strategin. Den lägger vikt vid att planering för dagvatten sker i tidiga skeden i stadsbyggnadsprocessen, lyfter fram vikten av ett nära samarbete mellan olika roller inom kommunen och att tydliga krav ställs på externa aktörer.

Fortsatt arbete

Dagvattenstrategin ska underlätta samordning och ledning av det strategiska arbetet vidare och tillsammans med deltagarna i den sen tidigare etablerade Dagvattengruppen fortsätter utvecklingsarbetet för att komma framåt i det kommunövergripande samarbetet. Till att börja med behöver strategin förankras hos alla inblandade enheter. Delar har redan presenterats i samband med ett dagvattenseminarium. Vidare kommer förankringen bland annat att ske genom att styrdokument och annan aktuell information kring dagvatten samlas på en dagvattenportal på webben; www.nacka.se.

För att utveckla samarbetet inom kommunen behöver ansvarsområden tydliggöras. För det behövs en översyn av processen för dagvattenplaneringen i olika kommundelar. För de olika ansvarsområdena sätts målvärden upp för att kunna följas upp i tertial- och årsbokslut.

Vidare revideras eller tas nya anvisningar och principlösningar fram för hur dagvatten kan hanteras inom Nacka stad och i lokala centrum. Dessa läggs till Teknisk handbok men ska även presenteras väl tillgängligt under en dagvattenportal på hemsidan tillsammans med all övrig information som rör dagvatten. Detta för att göra informationen lättillgänglig för interna och externa aktörer.

Ett arbete med att ta fram åtgärdsplaner för samtliga vattenförekomster i Nacka kommun ska också påbörjas. Inom arbetet med åtgärdsplanerna ingår att kartlägga åtgärder även i den befintliga miljön för att minska översvämningsrisken och föroreningsbelastningen.

Ekonomiska konsekvenser

En mer hållbar dagvattenhantering är mer kostsam att planera, bygga ut och underhålla vilket kräver ökade resurser. Samtidigt är strävan att skapa värdefulla kvaliteter i det offentliga rummet som annars inte skulle komma till. Risken med att inte göra den långsiktiga förbättringen av miljön som lagstiftningen kräver är att kommunen kan föreläggas med viten om miljökvalitetsnormerna inte uppnås i tid. Och det kommer bli svårare att planera för ny bebyggelse om inte tillräckliga åtgärder görs då Länsstyrelsen lägger ett större fokus på frågan. Stadsbyggnadsprojekten kan då fördröjas och utbyggnadsplanerna påverkas så att målen för utbyggnaden inte nås.

Konsekvenser för barn

Barn kommer att påverkas positivt av detta förslag då förutsättningar för framtida generationer att leva och må bra i staden ökar. En hållbar dagvattenhantering bidrar till att en grön infrastruktur byggs in i staden och kommunen. Det kommer att leda till en godare och mer trivsamt livsmiljö samt en minskad föroreningsbelastning på våra sjöar och hav.

Bilagor

- Bilaga 1 Dagvattenstrategi
- Bilaga 2 Dagvattenpolicy KFKS 2009/234-04
- Bilaga 3 Dagvattenstrategi jan 2008
- Bilaga 4 NVOA Protokoll styrelsemöte 3 2017

Dag Björklund
Trafik- och fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Jonas Wenström
Dagvattenstrateg
Nacka vatten och avfall AB